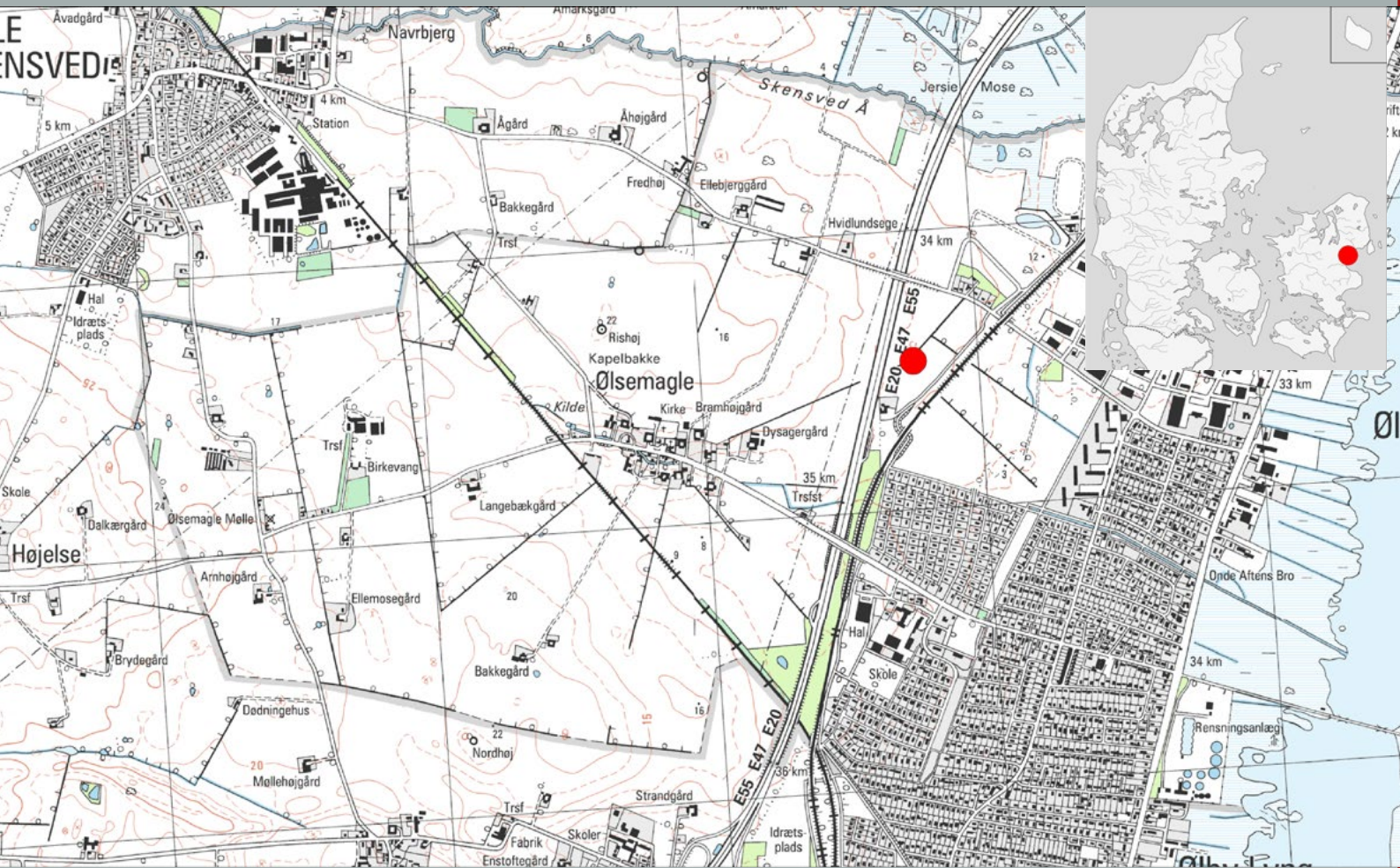

KNV 00089, Egedesvej (FHM 4692/1783)

Arkæobotanisk analyse af et senneolitisk hus

Marianne Høyem Andreasen

Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgaard Museum

Nr. 4 2016

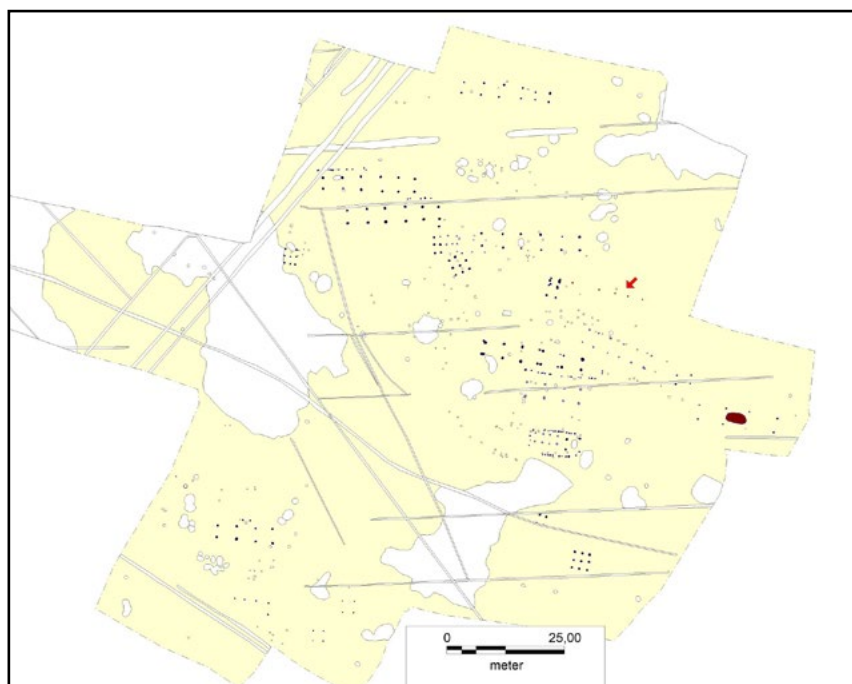
KNV 00089, Egedesvej (FHM 4692/1783)

Arkæobotanisk analyse af et senneolitisk hus

Marianne Høyem Andreasen, mag.art.

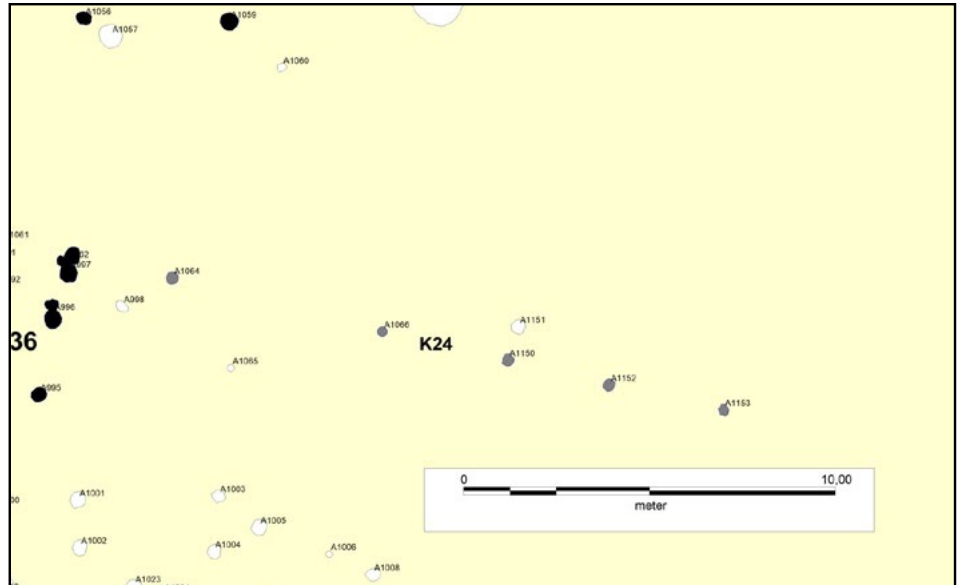
Indledning

Museum Sydøstdanmark gennemførte i perioden december 2013 til februar 2014 en udgravning ved Egedesvej (KNV 00089)¹ under ledelse af arkæolog Sune Villumsen. På lokaliteten blev udgravet bebyggelsesspor, der i tid spændte fra førromersk jernalder til ældre germansk jernalder (figur 1). Desuden blev der blandt alle disse jernalderanlæg fundet ét neolitisk hus (figur 2). Der blev under udgravningen udtaget en lang række jordprøver til makrofossilanalyse fra både det neolitiske hus og en stor mængde jernalderanlæg.

Figur 1. Oversigtsplan over KNV 00089, Egedesvej. Det senneolitiske hus K24 er markeret med en rød pil (Museum Sydøstdanmark)

¹ KNV 00089, Egedesvej (FHM 4296/1783). Ølseagle sogn, Køge Kommune, Region Sjælland. Stednummer 020111-29. UTM: 700714/ 6155503,5 zone 32

Figur 2. Det senneolitiske hus K24 markeret med grå signatur (Museum Sydøstdanmark)

Prøvebehandling

Prøverne blev indledningsvis floteret af Scanflot, som ejes af Niels Michael sen. Floteringsanlægget består af et anlæg, hvor der tilføres vand gennem flere dyser nederst på en skråtstillet sliske, hvor også jordprøven påhældes.

Efterhånden som vandstanden stiger, frigøres elementer i jordprøven, der er lettere end vandet, såsom forkullede planterester, og flyder til sidst ud over den øverste ende af slisken, hvor de opfanges i et stofnet med maskestørrelser på ca. 0,25 mm. Floteringsprøven i stofnettet tørres og er nu klar til gennemsyn, mens den tunge floteringsrest, der ligger tilbage i floteringsmaskinen efter den afsluttede floteringsproces, kan soldes.

Efter den afsluttede floteringsproces af prøverne fra Egedesvej blev disse tørret og sendt til Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgaard Museum til videre behandling.

Det kursoriske gennemsyn

Resultatet af det efterfølgende arkæobotaniske kursoriske gennemsyn fremgår af tabel 1.

Gennemsynet blev foretaget af cand.mag. Neeke Hammers på Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgaard Museum.

Generelt indeholdt prøverne fra Egedesvej ingen eller kun ganske få makrofossiler i form af forkullede korn/frø. Der kunne dog identificeres byg (*Hordeum vulgare* sp.), emmer/spelt (*Triticum dicoccum/spelta*), mulig brødhvede (*Triticum cf. aestivum*), hvede (*Triticum* sp.) og havre (*Avena* sp.). Blandt frøene blev observeret gåsefod (*Chenopodium* sp.), mulig hør (*cf. Linum* sp.), snerle-pileurt (*Fallopia convolvulus*), pileurt (*Persicaria* sp.) og skræppe (*Rumex* sp.).

Det viste sig, at to af de prøver, der indeholdt lidt flere makrofossiler end de øvrige, stammede fra det neolitiske hus K24 (x204 og x205). Det blev derfor besluttet at analysere alle fire prøver fra dette hus, da der endnu kun findes få arkæobotaniske analyser af neolitisk materiale fra Sjælland. Håbet var derfor, at prøverne fra Egedesvej kan være med til at udvide vores forståelse af det neolitiske agerbrug på Sjælland, som endnu kun er kendt ud fra ganske få analyser (Jensen 2013, In press).

Calibrated date (calBC)									
AAR	Name	Material (species)	Description	Submitter	pMC	C14 age	d13C (dual-inlet)	Calibration and correction	Calibrated age
226 02	KNV00089x 204	Grain (emmer/spelt)	KNV00054, KNV00062, KNV00089. Expected age:	Villum-sen	63.29 ± 0.22	3674 ± 28 (ext)	-21.92 ± 0.58 (ext)	Calibration curve: IntCal13 (Atmospheric)	68.2% probability 2132BC (38.5%) 2083BC 2058BC (25.8%) 2022BC 1991BC (3.8%) 1984BC 95.4% probability 2140BC (95.4%) 1964BC
226 03	KNV00089x 205	Grain (byg)	KNV00054, KNV00062, KNV00089. Expected age:	Villum-sen	63.6 ± 0.24	3636 ± 30 (ext)	-22.97 ± 0.57 (ext)	Calibration curve: IntCal13 (Atmospheric)	68.2% probability 2033BC (68.2%) 1950BC 95.4% probability 2131BC (12.9%) 2086BC 2051BC (82.5%) 1915BC
226 04	KNV00089x 206	Grain (byg)	KNV00054, KNV00062, KNV00089. Expected age:	Villum-sen	64.42 ± 0.28	3533 ± 35 (ext)	-20.92 ± 0.84 (ext)	Calibration curve: IntCal13 (Atmospheric)	68.2% probability 1925BC (33.5%) 1871BC 1845BC (19.5%) 1812BC 1803BC (15.2%) 1776BC 95.4% probability 1952BC (95.4%) 1752BC
226 05	KNV00089x 207	Grain (Cerealia, korn)	KNV00054, KNV00062, KNV00089. Expected age:	Villum-sen	62.58 ± 0.2	3766 ± 26 (Small sample: 0.784 mg C)	-25.57 ± 0.57 (ext Small sample: 0.784 mg C)	Calibration curve: IntCal13 (Atmospheric)	68.2% probability 2269BC (5.3%) 2260BC 2206BC (62.9%) 2140BC 95.4% probability 2287BC (90.2%) 2131BC 2085BC (5.2%) 2057BC

Figur 3. ¹⁴C-dateringerne af prøverne fra det senneolitiske hus K24 (Gengivet med venlig tilladelse fra Museum Sydøstdanmark)

Det neolitiske hus K24

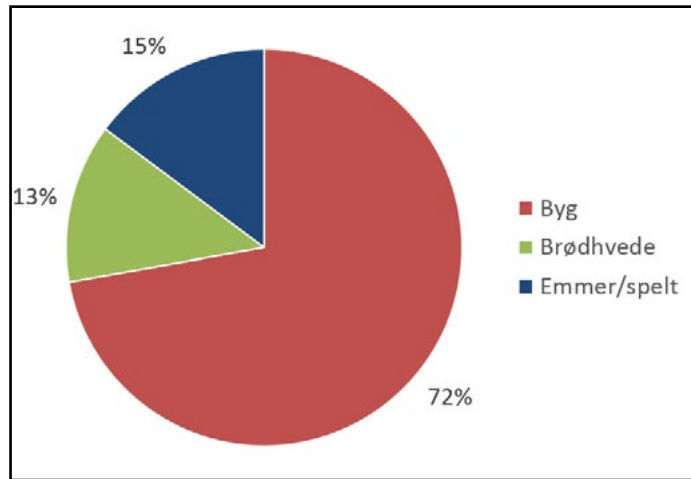
Huset er ¹⁴C-dateret til senneolitikum (figur 3). Det består af fem midtsuler (figur 2), hvorfra der er udtaget jordprøver til makrofossilanalyse fra de fire vestligste stolpehuller.

I huset blev identificeret tre kornsorter (figur 4 og tabel 2), byg (*Hordeum vulgare* sp.) i form af nøgen byg (*Hordeum vulgare* var. *nudum*) og hvede (*Triticum* sp.) i form af brødhvede (*Triticum aestivum*) og emmer/spelt (*Triticum dicoccum/spelta*)². Desuden blev der fundet én kerne af havre (*Avena* sp.), men det kan ikke afgøres, om der er tale om dyrket havre eller flyve-havre.

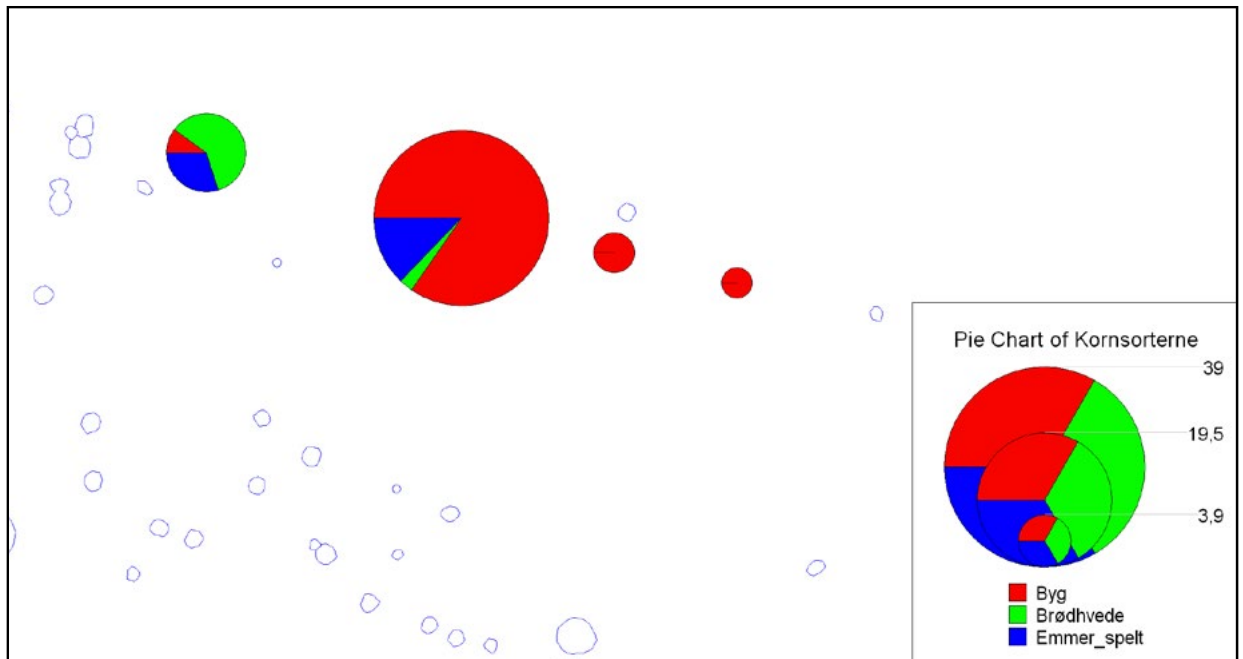
Byg er den hyppigst forekommende afgrøde med 72 % af de identificerbare kornkerner (figur 4). Umiddelbart ser det ud til, at der udelukkende er tale om nøgen byg, da ingen kerner har kunnet identificeres som avnklædt byg (tabel 2). Brødhvede og emmer/spelt ser ud til at være nogenlunde lige vigtige afgrøder ud fra deres antal (figur 4). Der bør dog gøres opmærksom på, at både forholdet mellem de forskellige kornsorter og den enkelte kornsorts vigtighed bør tages med forbehold, da der trods alt kun er fundet i alt 54 kornkerner, der kunne artsbestemmes. Men umiddelbart ser det ud til, at både nøgen byg, brødhvede og emmer/spelt har været anvendt/dyrket på lokaliteten.

Ses der på fordelingen af kornsorterne i huset (figur 5), ses det, at der er flest kornkerner i husets vestlige del. Det kunne derfor være oplagt at antage, at der har været et kornlager i denne del af huset. Men andre forklaringer er også mulige – for eksempel kan det også være i denne del af huset, at ildstedet har været placeret. Dette vil medføre, at der er større sandsynlighed for, at korn og frø vil komme i nærheden af ild og dermed forkulles i denne del af huset. Dette kunne også forklare, hvorfor der er fundet makrofossiler i huset, som ellers ikke viser tegn på at være brændt, da også trækulsmængden i prøverne er meget lav (tabel 2).

² Der skelnes i denne rapport ikke mellem emmer og spelt, da der kun er fundet kerner fra disse sorter. Ud fra kernerne alene er det meget vanskeligt at skelne de to sorter fra hinanden, da der er et betydeligt overlap i de to sorters mål (højde, brede, længde)

Figur 4. Forholdet mellem de forskellige kornsorter i det senneolitiske hus K24

Figur 5. Fordelingen af de forskellige kornsorter i det senneolitiske hus K24

De frø, der kunne bestemmes til underart så som hvidmelet gåsefod (*Chenopodium album*), fersken-/bleg pileurt (*Persicaria maculosa/lapathifolia*), snerle-pileurt (*Fallopia convolvulus*) og mulig glat vedbend (cf. *Plantago major*), stammer alle fra typiske eller mulige markukrudsarter (tabel 2). Det er derfor sandsynligt, at frøene er kommet ind i huset sammen med det indhøstede korn, og at de enten udgør en del af det endnu ikke færdigtrensede korn eller de sidste spor efter små lagre af kornrensningsaffald. Om det er det ene eller andet, der er tilfældet, kan dog ikke afgøres på grund af det forholdsvis lave antal makrofossiler.

Opsamling

Antallet af makrofossiler i prøverne fra Egedesvej er forholdsvis begrænset, hvilket medfører, at konklusioner på baggrund af materialet vil være forbundet med visse usikkerheder. Det kan dog ses, at nøgen byg, brødhvede og emmer/spelt har været anvendt/dyrket på lokaliteten. Umiddelbart ser det ud til, at nøgen byg har været den vigtigste afgrøde, men på baggrund af 54 kornkerner bør denne konklusion dog tages med et gran salt.

At der tilsyneladende er dyrket/anvendt flere afgrøder på lokaliteten i senneolitikum er meget typisk for perioden, hvor der tilsyneladende bliver satset mere bredt, end det har været tilfældet i de forudgående perioder i Tragtbæger- og Enkeltgravskulturen, hvor der hovedsageligt har været dyrket emmer/spelt og nøgen byg (Andreasen 2009; Robinson 1994). Denne lidt bredere satsning ses i store dele af landet og fortsætter ind i bronzealderen (Andreasen 2009). På nogle lokaliteter er der også en del spor efter indsamling (Jensen 2008), men dette er ikke tilfældet på Egedesvej – det er dog muligt, at det i højere grad skyldes, at indsamlede planter ofte ikke bliver forkullede, da de ikke kommer i nærheden af ild, end at denne ressource ikke har været udnyttet på lokaliteten.

Prøverne fra det senneolitiske hus på Egedesvej viser dermed et mønster, som kendes fra andre landsdele, men som endnu kun er småt belyst på Sjælland på grund af, at der endnu kun er foretaget et fåtalligt antal arkæobotaniske analyser på materiale fra senneolitikum (Jensen 2013, In Press). Dermed er Egedesvej med til at udvide vores viden om agerbruget i senneolitikum på Sjælland og passe det ind i sammenhæng med det øvrige land.

Litteratur

Andreasen, Marianne Høyem 2009: Agerbruget i enkeltgravsskultur, senneolitikum og ældre bronzealder i Jylland – belyst ud fra plantemakrofossiler. *Kuml* 2009, s. 9-55

Jensen, Peter Mose 2013: Makrofossilanalyse fra TAK 1449, Jasonsminde (FHM 4296/1056). Arkæobotaniske analyser af fem to-skibede huse fra senneolitikum/ældre bronzealder. *Moesgårds Konserverings- og Naturvidenskabelige afdeling rapport nr. 6, 2013*.

Jensen, Peter Mose (In Press): Østdanske kornfund i to-skibede huse fra senneolitikum og ældre bronzealder

Jensen, Peter Mose & Vibeke J. Pedersen 2008: Agern og korn fra Gilmo-sevej. Nyt om udnyttelse af planter i tidlig bronzealder. *Midtjyske Fortællinger* 2008. Herning Museum, s. 103-114

Robinson, David Earle 1994: Dyrkede planter fra Danmarks forhistorie. *Arkæologiske udgravninger i Danmark* 1993, s.20-39

Planterne

De dyrkede og indsamlede arter

Hordeum vulgare L. Seksradet byg (nøgen + avnklædt). 60-120 cm høj. Højden kan have ændret sig på grund af avling. (Mossberg & Stenberg 2005)

Triticum aestivum L. Brødhvede. Højde 90-120 cm (Hansen 1993)

Triticum dicoccum L. Emmer. Højde 90-120 cm (Hansen 1993)

Triticum spelta L. Spelt. Højde 90-120 cm (Hansen 1993)

Identificerede planter

Chenopodium album L. Hvidmelet Gåsefod. 25-80 cm høj (30-70 cm), gennemsnitlig omkring 3.100 frø pr. plante, dog frodige eksemplarer helt op til 40.000 frø. Blomstrer og frømodning juni-oktober. Udpræget sommerannuel, meget skadelig ukrudt i vårsædsmarker. Især på velgødet jord. Omkring bebyggelse, agerjord og ruderater. (Melander 1998, Frederiksen et al. 1950, Hansen 1993, Jessen & Lind 1922)

Fallopia convolvulus L. Snerle Pileurt. 15-100 cm lange stængler, som enten er nedliggende eller slynger sig op om stængler, strå og blade fra andre planter, omkring 140-200 frø pr. plante. Blomstrer og frømodning juli-september. Udpræget sommerannuel, modnes sammen med korn og hør. Knyttet til kornmarkerne og forekommer almindeligt i vårsæd hvor den er mest generende samt i Hør, kan fremme lejesæd i kornet. Agerjord, ved bebyggelse (Melander 1998, Frederiksen et al. 1950)

Plantago major L. Glat Vejbred. 10-30 cm høj, omkring 21.500 frø pr. plante (op til 2.000 frø pr. plante Melander 1998). Blomstrer maj-august. Flerårig. Kan pletvis optræde talrigt i tynde kornmarker, navnlig på våd og fast jord. (Frederiksen et al. 1950, Jessen & Lind 1922, Hansen 1993)

Svært adskillelige planter

Persicaria maculosa L. Fersken-Pileurt. 25-60 cm høj. Omkring 200-800 frø pr. plante. Blomstrer og frømodner juli-september. Rent sommerannuel (kan også forekomme i vintersæd, Melander 1998). Forholder sig som *Persicaria lapathifolia*. Agerjord, ofte vandlidende, ruderater (Frederiksen et al. 1950; Hansen 1993; Jessen & Lind 1922)

og

Persicaria lapathifolia L. Bleg Pileurt. 30-60 cm (25-80 cm) høj. Omkring 800-850 frø pr. plante. Blomstrer og modner frø i juli-september. Udpræget sommerannuel plante. Kan være meget skadelig i vårsæden, især i lave noget vandlidende marker, hvor den kan forekomme meget talrigt, kan også forekomme i vintersæden (Frederiksen et al. 1950; Hansen 1993; Melander 1998)

Planter identificeret til slægt eller familie

Cereal Korn

Fabaceae sp. Ærteblomstfamilien.

Poaceae Græsfamilien

Polygonaceae Syrefamilien
Trifolium sp. Kløver sp.

Litteraturliste

- Frederiksen, H. & P. Grøntved, H.I. Petersen 1950: *Ukrudt og ukrudtsbekæmpelse*. Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab. København
- Hansen, K. 1993: *Dansk feltflora*. 1. udgave, 6. oplag. København
- Jessen, K. & J. Lind 1922: *Det Danske Markukrudts Historie*. Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter, naturvidensk. og mathem. Afd., 8 Række, VIII. København
- Melander, B. 1998: Beskrivelse af ukrudtsplanterne. I: *Ukrudtsbekæmpelse i landbruget*. Forskningscenter Flakkebjerg. Afdeling for Plantebeskyttelse. 3. udgave, pp 41-190
- Mossberg, B.L. Stenberg & S. Ericsson 2005: *Den Store Nordiske Flora*. G.E.C. Gads Forlag. København

X-NR	EGNET TIL ANALYSE?	KORN	FRØ	TRÆKUL	ØVRIGE BEMÆRKNINGER
17	Nej	0	0	0	
18	Nej	0	0	X	k1
19	Nej	2	0	X	barley
20	Nej	0	0	0	k1
21	Nej	0	<5	X	k1. flax
30	Nej	1	<5	XX	
31	Nej	0	0	X	
32	Nej	0	<10	XX	big pieces of charcoal, Fallopia convolvulus
33	Nej	0	0	0	
34	Nej	0	0	X	
35	Nej	0	0	X	
36	Nej	2f	0	X	too little material for C-14
37	Nej	0	0	X	k2
38	Nej	0	0	X	
39	Nej	1	<5	X	k2. Chenopodium sp.
40	Nej	0	0	0	
41	Nej	2	<5	X	k3. emmer/spelt, Chenopodium sp.
42	Nej	1-3	0	X	k3. Not suitable for C-14
43	Nej	0	0	X	k3
44	Nej	0	<5	X	k3
45	Nej	0	0	X	k3
46	Nej	0	0	X	k3
47	Nej	1f	0	X	k47. Not enough material for C-14
48	Nej	0	<5	0	k3. Chenopodium sp.
62	Nej	0	<5	0	
63	Nej	0	0	0	
64	Nej	0	0	0	
65	Nej	1f	0	X	cereal fragment too small for C-14
66	Nej	0	0	0	
67	Nej	0	0	0	
68	Nej	1f	<5	X	cereal fragment too small for C-14
69	Nej	0	0	X	
70	Nej	0	0	0	
71	Nej	0	0	X	
72	Nej	0	<10	XX	material not suitable for C-14. samples placed in 2 bags
73	Nej	0	0	XXX	high amount of material in small fraction - not suitable for C-14 or wood analysis. Packed in 3 bags
74	Nej	0	0	XXX	high amount of material in small fraction - not suitable for C-14 or wood analysis. Packed in 2 bags
75	Nej	0	<5	XX	material probably not suitable for C-14
76	Nej	1	0	0	k9
77	Nej	0	0	X	k9
78	Nej	0	1	0	k9
79	Nej	3	0	X	k9. Barley
80	Nej	2f	<5	X	k9
87	Nej	0	0	X	k6
88	Nej	0	0	X	k6
89	Nej	0	0	0	
90	Nej	0	0	X	k6

X-NR	EGNET TIL ANALYSE?	KORN	FRØ	TRÆKUL	ØVRIGE BEMÆRKNINGER
91	Nej	0	<5	X	k6. Persicaria sp.
92	Nej	0	0	X	k6
93	Nej	0	0	X	k6
94	Nej	0	0	0	k6
97	Nej	0	0	0	k12
98	Nej	0	0	X	k13. uncarbonised twigs
99	Nej	1f	<5	0	k12. Chenopodium sp., cereal fragments too small for C-14
100	Nej	0	0	0	k13
101	Nej	0	<5	X	k13. flax
102	Nej	0	0	X	k12
103	Nej	0	0	0	k12
104	Nej	2	0	X	k13
105	Nej	5	<5	X	barley, Avena sp.
106	Nej	0	0	X	
107	Nej	0	0	X	
108	Nej	0	0	X	
109	Nej	0	<5	X	Chenopodium sp.
110	Nej	0	0	X	
111	Nej	0	0	0	
112	Nej	0	0	X	
113	Nej	0	0	X	
114	Nej	0	0	X	
115	Nej	0	0	0	
116	Nej	0	0	X	
117	Nej	1	0	X	barley
118	Nej	0	0	X	
119	Nej	0	<5	X	
120	Nej	0	<5	X	
122	Nej	1f	0	X	too little material for C-14
123	Nej	2	<5	X	barley
124	Nej	0	0	X	
125	Nej	1f	0	X	barley
126	Nej	0	<5	X	Chenopodium sp.
127	Nej	1	<5	X	barley
128	Nej	1	<5	XX	barley, Chenopodium sp.
132	Nej	0	0	X	k21
133	Nej	0	0	0	
134	Nej	0	<5	X	
135	Nej	1f	0	X	too little material for C-14
136	Nej	1f	0	X	cereal fragment too small for C-14
137	Nej	1f	0	X	k21
138	Nej	0	0	0	
139	Nej	3f	0	X	
140	Nej	1f	0	X	cereal fragment possibly too small for C-14
141	Nej	0	0	X	
142	Nej	0	0	X	
143	Nej	5-8	<5	X	
144	Nej	0	0	X	

X-NR	EGNET TIL ANALYSE?	KORN	FRØ	TRÆKUL	ØVRIGE BEMÆRKNINGER
145	Nej	1f	0	X	cereal fragment too small for C-14
146	Nej	0	0	X	
147	Nej	0	<5	X	k18. Chenopodium sp.
148	Nej	0	0	X	k18
149	Nej	0	<5	X	k18. Chenopodium sp.
150	Nej	0	0	X	k18. Chenopodium sp.
151	Nej	1f	0	X	k18
152	Nej	0	0	X	k18
153	Nej	0	0	X	k18
154	Nej	0	0	X	k18
161	Nej	1f	0	0	not enough material for C-14
166	Nej	0	<5	X	k30. Chenopodium sp.
167	Nej	0	0	X	k30
168	Nej	0	0	X	k30
169	Nej	4	<5	XX	k30. barley, wheat, Chenopodium sp.
170	Nej	0	0	X	k25
171	Nej	0	0	X	k25
177	Nej	0	0	X	
178	Nej	0	0	0	k32
179	Nej	0	0	0	k32
180	Nej	0	0	X	k32
181	Nej	0	<5	X	k32. Chenopodium sp.
182	Nej	0	0	X	k32
183	Nej	2	<5	X	k32. barley
184	Nej	0	0	X	k32
185	Nej	15-20	<5	XX	k32. barley, wheat
186	Nej	0	0	X	
187	Nej	0	0	X	
188	Nej	0	0	0	
189	Nej	0	<5	X	Chenopodium sp.
190	Nej	0	0	0	
191	Nej	0	0	X	
192	Nej	0	0	0	
193	Nej	0	0	0	
194	Nej	0	0	X	
195	Nej	0	0	0	
196	Nej	1f	<5	X	Chenopodium sp. Too little material for C-14
197	Nej	0	0	X	
198	Nej	0	<5	X	k33
199	Nej	0	0	X	k33
200	Nej	0	<10	X	k33. Chenopodium sp.
201	Nej	0	0	X	
202	Nej	0	0	X	k33
203	Nej	0	0	0	k33
204	Nej	10-15	<5	X	k24. emmer/spelt, breadwheat, wheat
205	Nej	25-30	<10	X	k24. barley, cf. Triticum, Chenopodium sp.
206	Nej	1, 3f	<10	XX	k24. barley, Rumex sp.

X-NR	EGNET TIL ANALYSE?	KORN	FRØ	TRÆKUL	ØVRIGE BEMÆRKNINGER
207	Nej	2	<5	XX	k24. barley, Chenopodium sp.
208	Nej	0	0	X	k24
209	Nej	0	0	0	k35
210	Nej	0	0	0	
211	Nej	0	0	0	k35
212	Nej	0	0	0	
213	Nej	0	0	0	
214	Nej	0	0	0	
215	Nej	0	0	0	k26
216	Nej	0	0	X	k26
217	Nej	0	0	0	k26
218	Nej	0	<5	X	k26. Chenopodium sp.
219	Nej	0	0	X	
220	Nej	0	0	X	k26
221	Nej	0	0	X	k26
222	Nej	0	0	X	k26
223	Nej	0	0	X	k26
224	Nej	0	0	X	k26
228	Nej	0	0	X	k23
229	Nej	0	0	0	k23
230	Nej	0	0	0	k23
231	Nej	0	0	0	k23
232	Nej	2f	0	X	k23. fragment not suitable for C-14
233	Nej	2f	<5	X	cf. Triticum
234	Nej	0	0	0	k42
235	Nej	0	<5	X	k42. Chenopodium sp.
236	Nej	1f	0	X	k42
237	Nej	1	0	X	k42
238	Nej	2	<5	XX	k42. barley, Persicaria sp.
239	Nej	0	0	X	k42
240	Nej	0	0	X	k42
241	Nej	2f	<5	X	hulled barley, flax. Cereal fragment too small for C-14
242	Nej	2	<5	X	flax
243	Nej	1f	0	X	k43. cereal fragment too small for C-14
244	Nej	1f	<5	X	k43. Chenopodium sp., Persicaria sp.
245	Nej	0	0	X	k43
246	Nej	0	0	X	k43
247	Nej	0	0	X	k43
248	Nej	0	0	0	k43
249	Nej	0	0	0	k44
250	Nej	0	0	X	k44
251	Nej	1f	<5	X	k44
252	Nej	0	0	0	k44
253	Nej	0	0	X	k44
254	Nej	0	0	X	
255	Nej	0	0	0	k44
256	Nej	0	0	X	k44
257	Nej	1	<5	X	barley, Chenopodium sp.
258	Nej	1f	0	X	k45. Cereal fragment too small for C-14

X-NR	EGNET TIL ANALYSE?	KORN	FRØ	TRÆKUL	ØVRIGE BEMÆRKNINGER
259	Nej	0	<5	X	k45. Chenopodium sp.
260	Nej	5f	0	X	k45. barley
261	Nej	0	0	0	k45
262	Nej	0	0	0	k45
263	Nej	0	0	X	k45
264	Nej	1f	0	X	k45. Cereal fragment too small for C-14
265	Nej	0	<5	0	k45. Chenopodium sp.
266	Nej	0	0	0	k45
277	Nej	0	0	0	k46
278	Nej	0	0	X	k46
279	Nej	1f	<5	X	k46. Cereal fragment too small for C-14
280	Nej	0	0	0	k46
281	Nej	0	0	X	k46
282	Nej	0	0	0	k46
283	Nej	0	0	0	k46
284	Nej	1f	0	X	k46. Cereal fragment too small for C-14

Tabel 1. Den kursoriske gennemgang af floteringsprøverne fra KNV 00089, Egedesvej. x markerer en subjektiv bedømmelse af mængden af trækul, hvor x er mindst, og xxxxx er størst

Tabel 2. Nærmere analyse af floteringsprøverne fra KNV 00089, Egedesvej. x markerer en subjektiv bedømmelse af mængden af trækul, hvor x er mindst, og xxxxxx er størst

x-nr	204	205	206	207	x-nr
A-nr	1064	1066	1150	1152	A-nr
Oprindeligt antal liter	1	3	1,5	1,5	Oprindeligt antal liter
Prøvestørrelse ml	12	28	35	29	Prøvestørrelse ml
Avena sp.	1				Havre
Hordeum vulgare var. nudum		7	1		Nøgen byg
Hordeum vulgare cf. var. nudum	1				Byg, mulig nøgen byg
Hordeum vulgare sp.		26	2	2	Byg
Triticum aestivum	6	1			Brødhvede
Triticum dicoccum/spelta	3*	5			Emmer/spelt
Triticum sp., avnbase (antal/svarende til antal kerner)	1/2				Hvede, avnbase
Cerealia indet	1	8		2	Korn
Cerealia indet fragment	14	58	6	14	Kornfragment
Chenopodium album		1			Hvidmelet Gåsefod
cf. Fabaceae		1			Mulig Ærteblomst-familie
Fallopia convolvulus		2			Snerle-Pileurt
Persicaria maculosa/lapathifolia		2		1	Fersken-/ Bleg pileurt
cf. Plantago major			1		Mulig Glat vejbred
Poaceae				2	Græsfamilien
Polygonaceae				1	Syrefamilien
Trifolium sp.			1		Kløver
Indet	3	2	4	1	Ubestemmelig
cf. Rodknold			1		Mulig rodknold
Slagge fra organisk materiale		17	1		Slagge fra organisk materiale
Trækul	x	xx	xx	xx	Trækul
Bemærkninger	*Den ene er meget høj og er derfor sandsynligvis emmer. Makrofossilerne er delvist dækkede af sand	Generelt er makro-fossilerne ikke særligt godt bevaret. Slagge er kun udsortet fra >2 mm-fraktionene	Slagge kun udsortet fra >2 mm-fraktionen		Bemærkninger

MOMU

MOESGAARD MUSEUM

Rapporterne fra Afdeling for Konservering og Naturvidenskab, Moesgaard Museum, fremlægger resultater i forbindelse med specialundersøgelser af arkæologisk genstandsmateriale.

Hovedvægten er lagt på undersøgelser med en naturvidenskabelig tilgangsvinkel. Heriblandt kan nævnes arkæobotaniske undersøgelser, vedanatommiske undersøgelser, antropologiske undersøgelser af skeletter samt zooarkæologiske undersøgelser.

Der optræder også andre typer dokumentationsfremlæggelser, som f.eks. besigtigelse af marinarkæologiske lokaliteter og metodebeskrivelser af konserveringsteknisk karakter.

Alle rapporter kan downloades fra Moesgaard Museums hjemmeside.

Eftertryk med kildeangivelse tilladt.